ШАНОВНІ ЧИТАЧІ! У зв'язку із закриттям кордонів через карантин газета тимчасово виходитиме виключно в електронному варіанті. !

CHRISTLICHE STIMME • CHRISTIAN VOICE • LA VOIX CHRETIENNE

MÜNCHEN • B 20409

ХРИСТИЯНСЬКИЙ ГОЛОС

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКОВНА ГАЗЕТА • UKRAINISCHE KIRCHENZEITUNG

РІК ВИДАННЯ • JAHRGANG 72 | ЛИСТОПАД • NOVEMBER 2020 • Nr. 22 (3050) | ЦІНА • PREIS • 1,50 EURO

СВЯТО СВЯЩЕННОМУЧЕНИКА ЙОСАФАТА

Сьогодні маю благодать очолювати Божественну Літургію тут на престолі св. Василія Великого, де спочивають мощі св. свщмч. Йосафата Кунцевича. Празник святого священномученика Йосафата для нашої Церкви особливо дорогий, світлий, радісний, повчальний: Він свідок доброго пастиря, що віддає своє життя за овець, за справу єдності Церков.

Св. Йосафат жив лише 43 роки (1580–1623), але звершив багато добра за цей недовгий відрізок свого життя на землі. Будучи ще малим молився разом з мамою у храмі Володимира Волинського перед розп'яттям Ісуса Христа і до його серця попала іскра Божої любові. Ця іскра благодаті паде тоді, коли він споглядав на Розп'ятого Христа. «Що зробив той чоловік, що його розіп'яли», – питався від мами, а вона йому пояснила: «Це безмежна Божа любов до людини. Любов Божа здатна до всього, і до жертви свого життя».

Доба св. Йосафата дуже важка, характерна церковними і релігійними протиріччями й завзятою полемікою між трьома основними релігійними напрямками: католицизмом, православ'ям і протестантизмом, а у зв'язку із гуманістичними течіями того часу поширювалися індиферентизм і вільнодумство.

На жаль, протиставлення між католиками і православними, і між самими православними, тривають по сьогодні, а навіть загострюються, а в Європі індиферентизм і вільнодумство досягли рівня загальної апостазії, і кризи віри у самій Церкві. Отож особа св. Йосафата є перед нами тим свідком вірності до останніх границь, до здатності пожертви свого життя.

Святий Йосафат, як і сотні знаних та незнаних наших свідків Христа XX століття, є мучеником за єдність Христової Церкви. Він своєю кров'ю навіки запечатав єдність Київської Церкви з наступником апостола Петра – видимим знаком і непорушною опорою цієї єдності.

Чомусь Церкви́ залишають у тіні те, що віра у Божу Любов, по своїй природі є істинною (православною), та одночасно католицькою (вселенською), яка не виключає нікого, не кидає анатем, всіх гостить у себе, і також є здатною вийти на зустріч, піти навіть до брам пекла, щоб з пекла звільнити людину. Віра в Ісуса Христа є одночасно православна і католицька. Якщо ці дві якості розділяються, вони тим самим перестають бути православними і католицькими, а залишаються тільки конфесіями, інституціями, які можуть себе взаємно поборювати і виклинати.

Однак, як і в часи святого Йосафата, так і сьогодні одним і тим самим є Господь Бог, Бог – Любов; та сама Дорога, Істина і Життя, якому Йосафат посвятив у монашому подвигу своє життя. Є той самий Святий Дух, який розпалив серце цього єпископа, дав йому силу свого Слова, що ним він переконував своїх сучасників у святості ідеї єдності Церков та – як істинний «душехват», євангельський рибалка, «ловець людей» для Христа (пор. Мт. 4, 19).

На основі св. Йосафата стоїть наша помісна Українська Греко-Католицька Церква, вірна своїй східній духовно-богословській традиції. І в той шлях слідом за святим Йосафатом у це пасхальне таїнство, смерть і воскресіння Ісуса Христа, увійшла наша Церква, зокрема під час важкого періоду комуністичного режиму.

Ось святий Йосафат перед нами, як добрий пастир, який віддає своє життя за овець, з Христовою молитвою в устах: «Щоб усі були одно!».

Ми живемо у часі різних протиставлень і криз, церковних і політичних, громадських і сімейних. Навчімося від св. Йосафата терпеливості і доброти, бути вірними нашому християнському покликанню любові до самого кінця, навіть до мучеництва, як це нам посвідчили св. Йосафат і наші брати, які не побоялися піти на сибірські концтабори заради Христа.

Нехай той вогник Божої любові, що впав у серце малого Івася, впаде у наше серце, щоб ми перебували у Божій любові, і були здатні любити навіть своїх ворогів, які нас убивають.

† Діонісій, Рим,
12.11.2018 р.
Текст із сайту УГКЦ в Італії

Свято священномученика Йосафата Стор. 1

Четверо діток вперше приступили до святої тайни Сповіді Стор. 1

«Вирвані з контексту»: Ватикан пояснив слова Папи про одностатеві цивільні союзи Стор. 2

Людина живе доти, доки чекає Стор. 2

Як відчути найбільше щастя в житті? Стор. 3

Короткі Стор. 3

Без мудрості – дорога в нікуди Стор. 4

УГКЦ серед перших зреагувала на Голодомор Стор. 5

Ступити на дорогу братерства (3) Стор. 6

КҐБісти проти митрополита Шептицького Стор. 7

Ядерні випробування змінювали погоду Стор. 8

Українці в Німеччині

ЧЕТВЕРО ДІТОК ВПЕРШЕ ПРИСТУПИЛИ ДО СВЯТОЇ ТАЙНИ СПОВІДІ

Перша сповідь – надзвичайно важлива подія в житті кожної людини. Вона свідчить про новий етап зрілості, поступовий перехід від дитинства до підліткового віку. Дитина вперше визнає свої гріхи перед Богом в присутності священника. Дитина вперше зазнає на собі лікуючої і спасаючої дії тайни Покаяння.

В суботу, 10.10.2020, 4-ро дітей 8–10 років на парафії святого архистратига Михаїла у м. Дрезден змогли вперше приступити до святої тайни Сповіді, а в неділю, 11.10.2020, – до урочистого Причастя.

Більшість з цієї групи розпочала заняття з катехизації з 4-х років. Я впродовж чотирьох років мала нагоду спостерігати за цими чудовими дітками: їхньою безпосередністю, відкритістю на сприйняття Бога, духовністю, розумінням Божих заповідей, бажанням бути добрими Божими дітьми та розрізняти добро і зло. **Бажаю, щоб практика частої сповіді – тайни, даної нам на оздоровлення душі, стала для них нормою життя. Щоб вони зберегли протягом життя чистоту душі і довіру до Бога, щоб завжди обирали добро.**

Надзвичайно вдячна нашим духовним провідникам: пароху, о. Богдану Луці, та сотруднику, професору о. Роману Гуменюку, за їхню духовну опіку, молитви, власний приклад жертовного життя. Завдяки їм ця важлива подія в нашій парафії стала можливою. А ще велику подяку складаємо пароху Лауренцу Таммеру [Laurenz Tammer] та парафіяльній раді церкви Успіння Пресвятої Богородиці [Maria Himmelfahrt], які у складний час надали нашій громаді в користування церкву та прицерковні приміщення.

Для «ХГ»
Наталія Гелетій-Лука,
Катехит

«ВИРВАНІ З КОНТЕКСТУ»: ВАТИКАН ПОЯСНИВ СЛОВА ПАПИ ПРО ОДНОСТАТЕВІ ЦИВІЛЬНІ СОЮЗИ

Ватикан заявляє, що коментарі Папи Римського Франциска щодо цивільних одностатевих союзів у документальному фільмі минулого місяця були вирвані з контексту і не свідчать про зміну церковної доктрини щодо гомосексуальних людей чи підтримку одностатевих шлюбів.

Документальний фільм «Франческо», прем'єра якого відбулася на римському кінофестивалі 21 жовтня, викликав бурхливу реакцію через слова Папи, який сказав, що гомосексуальні люди мають право бути в сім'ї і що необхідні закони про цивільний союз для одностатевих пар.

Державний секретаріат Ватикану без публічного розголошення надіслав «пояснювальну записку» своїм послам, які надіслали її єпископам. Вперше про ноту повідомив папський біограф Остін Івері. Джерело Ватикану підтвердило це в понеділок, а посол Ватикану в Мексиці опублікував документ на своїй сторінці у Facebook.

У ньому сказано, що дві окремі цитати у відповідь на окремі запитання були з'єднані, щоб виглядати як одне ціле, видаляючи інтервенційний контекст та питання. Режисер документального фільму, громадянин США, який народився в Росії Євген Афінеєвський, розповів журналістам, що брав інтерв'ю у Папи, але пізніше журналісти знайшли кадри в інтерв'ю мексиканської *Televisa* у 2019 році. Деякі раніше не виходили в ефір. Після прем'єри документального фільму Афінеєвський відмовився обговорювати процес монтажу.

У записці зазначається, що в першій цитаті Папа мав на увазі право гомосексуальних людей бути прийнятими їхніми власними сім'ями як діти та брати і сестри. У записці йдеться про те, що у фільмі вирізані коментарі, коли Папа висловив протидію проти гомосексуальних шлюбів і чітко заявив, що він посилається на закони про цивільний союз, які деякі країни прийняли для регулювання таких пільг, як охорона здоров'я. Фраза, де Франциск сказав, що говорити про гомосексуальні шлюби – невідповідно, була вирізана.

«Зрозуміло, що Папа Римський Франциск мав на увазі певні державні положення і, звичайно, не доктрину Церкви, яку він неодноразово підтверджував протягом багатьох років», – йдеться у пояснювальній записці.

«Європейська правда» з посиланням на Reuters

ХГ

ЛЮДИНА ЖИВЕ ДОТИ, ДОКИ ЧЕКАЄ

Цю проповідь десять років тому Папа Бенедикт XVI присвятив темі чекання, «вимірові, що пронизує наше особисте, родинне і суспільне буття». Пилипівка (Адвент) – це час, коли Церква підготовлюється до Різдва Христового. Це шлях віри, який, з одного боку, спогадує перший Христовий прихід, а з іншого – відкривається на очікування його остаточного сповнення, тобто повернення Ісуса у славі.

«Чекання, очікувати – це вимір, який пронизує все наше особисте, родинне та суспільне існування, – зазначив Бенедикт XVI. — Чекання присутнє у тисячах ситуацій, від банальних до найважливіших, які нас повністю і глибоко огортають». Серед таких Папа назвав очікування дитини подружжям, чекання родича чи друга, який прибуває здалека, очікування відповіді на лист чи на прохання про вибачення… «Можна сказати, що людина живе доти, доки чекає, доки в її серці живе надія», – зазначив Святіший Отець, додаючи, що в очікуваннях людини розпізнається її моральна та духовна «постава».

Готуючись до Різдва, продовжував Папа, кожен може запитати себе самого: «А чого очікую я? До чого звернене моє серце?». Таке ж питання можна поставити родині, суспільству, громаді. Що нас об'єднує та надихає? Дві тисячі років тому Ізраїль очікував Месію, Який мав звільнити народ від морального та політичного рабства, встановивши Боже Царство. Але ніхто й уявити не міг, що Месія народиться від бідної дівчини, і навіть Вона ніколи про це не думала, але «в Її серці очікування Спасителя було настільки великим, Її віра та надія були настільки гарячими, що Він міг знайти у Ній гідну Матір».

«Між Божим очікуванням та сподіваннями Марії, створіння "повного благодаті", повністю відкритого на план любові Всевишнього, є таємнича відповідність, – сказав Бенедикт XVI. — Тож вчімося від Неї, Жінки Адвенту, переживати щоденні жести з новим духом, з почуттям глибокого очікування, яке може сповнити лише Божий прихід».

Подано за: «Новини Ватикану»

Повернутися на 1 стор. ▲

ЯК ВІДЧУТИ НАЙБІЛЬШЕ ЩАСТЯ В ЖИТТІ?

Усі ми часто живемо в минулому або майбутньому. Друзі, зупинімося. Життя одне. Ми не можемо жити в минулому. Його вже немає. Немає значення, чи воно грішне чи святе, його вже немає. Ми не можемо жити і в майбутньому, бо його ще немає.

Ми маємо лише теперішню мить нашого життя. І навіть коли ми живемо в цю мить нашого життя, ми не постійно живемо. Погляньмо на наше життя. Ми постійно не живемо, а на щось реагуємо. Постійно щось пишемо, щось коментуємо… Хтось інший пише сценарій нашого життя. Тому дуже важливо в нашому житті, яке є дуже коротким, навчитися самим писати сценарій свого життя. Поділюся з вами п'ятьма практиками, які допомагають мені жити тут і тепер.

Перша практика – пізнати самого себе. Чому обговорюємо інших людей? Бо ми дивимося на інших, а не на себе. Ми не знаємо себе. Треба робити розкопки у самому собі. Дуже важливо пізнати свої сильні і слабкі сторони. Що пізнати? Пізнати сильні сторони і їх більше розвивати. Пізнати слабкі сторони і над ними працювати. Бо лише пізнавши себе, можемо себе прийняти. Це не означає змиритися з власними слабкими сторонами, а змінити їх.

Друга практика – приймати людей, яких Бог дає нам у нашому житті. Коли я став єпископом, то приймав багатьох людей, які приходили до мене на прийом. Я намагався їх якнайшвидше прийняти, щоб вони пішли. Це було не те прийняття… Пізніше я зрозумів, що це мене вимучує. Я помітив, що не дивлюся на ту людину, з якою спілкуюся, а думаю вже про наступну, яка чекає.

Важливо зустрічатися з людьми, якими вони є, і не керуватися стереотипами. Люди мають властивість змінюватися. Я свідомий того, що від людей можна чекати всього. Але дуже вірю людям, це дає їм площину рости. То хай ростуть. Я не залежний від того, чи вони добре повелися зі мною, чи зле.

Третя практика. Найголовніша справа мого життя – це та справа, яку я роблю тепер. Бо часто, коли ми робимо одне, думаємо про інше. Ми завжди до чогось біжимо, спішимо… Я не кажу, що взагалі не треба бігти, важливо бігти, але не до чогось. Важливий сам процес того, що ти робиш. Важливий сам процес, а не тільки мета, до якої ти біжиш. Я завжди пробую жити тут і тепер у тих обставинах, які маю в житті. Для мене немає до і після, а є тільки ця мить мого життя. Саме розуміння тут і тепер дає мені розуміння, який наступний крок робити. Як кажуть американці, step by step. Коли ми йдемо по сходах, то не перестрибуємо з першої сходинки на п'яту, а робимо один крок, потім інший і так вперед.

Четверта практика – важливо зупинятися. Я зауважив, що більшість людей проводять час із мобільним… Вам не здається, що нам нецікаво бути із самими собою?! Ми постійно хочемо себе чимось зайняти. Погляньте на свій щоденник. Ми завжди маємо справи з кимось. Ми не маємо часу для себе. Ми не маємо часу, який ми б присвятили собі. Тому важливо зупинятися в часі: я сиджу на цьому місці і ніщо не вирве мене звідси.

І п'ята практика – зупинятися в часи бур. Погляньте, як часто різноманітні життєві бурі впливають на нас. Хтось щось сказав, і ми реагуємо. Хтось щось написав у фейсбуку, і ми знову реагуємо… Коли я дивлюся на особисте життя, то розумію, що багато рішень приймав, коли був під тиском обставин, коли не зупинився. Важливо зупинятися, хоч би яка була напруга, щоб не відбувалося, я напишу на дверях, ви будете ламати ці двері, а я їх не відімкну. Так, це нелегко, але погляньмо, в усіх релігіях існує сьомий день святкувати…

І коли ми навчимося пізнавати себе, розуміти себе, розуміти, який у нас є геній, розуміти найкращу версію самого себе, коли ми навчимося розуміти, що кожна людина, яку зустрічаємо в житті, має певну місію, має що сказати, коли ми усвідомимо, що ця мить нашого життя є унікальна і неповторна, коли ми навчимося зупинятися і не хапатися за мобільний, приділити час собі, не дітям, не чоловікові чи дружині, а собі, і коли ми навчимося зупинятися в часи бур, тоді відчуємо найбільше щастя бути собою. Ми відчуємо, що це щастя носимо в собі. Перестаньмо жити так, наче пишемо чернетку свого життя, засмакуймо життя тепер, цієї миті.

Із слова владики Венедикта Алексійчука, правлячого архиєрея єпархії Святого Миколая з осідком у Чикаго, у проєкті «TEDx Talks». Подано за: ІР УГКЦ. С-на із персональної сторінки Владики у Фейсбуці

КНИГА ПРОПОВІДЕЙ ПАТРІАРХА СВЯТОСЛАВА

Перша книга проповідей і промов Отця і Глави УГКЦ під назвою «Слово Боже живе і діяльне» вийшла друком восени цього року в видавництві «Фоліо». До першого тому ввійшли проповіді та промови Блаженнішого Святослава, виголошені в неділі та свята літургійного року і з нагоди важливих суспільних чи релігійних подій упродовж 2011–2013 років. Упорядником і богословським редактором збірки є о. Роман Островський. Передмову до видання написав владика Ігор Возьняк. Книга видана з нагоди ювілею 50-річчя Блаженнішого Святослава. (ДІ УГКЦ)

УКРАЇНУ ЧЕКАЄ НАЙГІРША ЗА 10 РОКІВ РЕЦЕСІЯ

Управління ООН з координації гуманітарних питань прогнозує, що за підсумками 2020 року Україну чекає найгірша за 10 років рецесія, в результаті якої за межею бідності опиняться понад 9 млн українців. Згідно з документом, з березня 80 % українських домогосподарств втратили доходи, а заборгованість домогосподарств зросла на 15 %. Через карантин у 40 % родин один з членів втратив роботу. Ще гірша ситуація склалася на територіях, які постраждали внаслідок військового конфлікту. «На непідконтрольних Україні територіях зараз 58 % сімей повідомили про використання негативних механізмів пристосування для задоволення своїх основних потреб, в порівнянні з 49 % на початку 2020 року». (Прямий)

ВІТАЛІЙ МАРКІВ ПОВЕРНУВСЯ ДО УКРАЇНИ

Віталій Марків, який провів понад 3 роки за ґратами в Італії через сфабриковану проти нього справу, повернувся в Україну, він продовжить служити у Національній гвардії. «Цей день для мене особисто – надзвичайна подія. Можливо, це найважливіша моя особиста перемога. Я собі дав обіцянку вистояти до кінця не тільки заради себе, а й заради усіх тих героїв, які віддали свої життя і які до сьогодні борються за суверенність і незалежність нашої країни. Справедливість є. Правда існує, і вона завжди перемагає», – сказав Марків. Віталій розповів, що він обговорює із адвокатами можливість вимагання компенсації від італійської сторони за три роки, проведені за ґратами. «Відповісти мають ті люди, які старалися зганьбити не лише збройні формування України, а й увесь український народ», – заявив він. (Збруч; Громадське)

ПЕТЛЮРА В ПОЛЬЩІ

На Вокзальній площі у Скерневицях (Лодзьке воєводство) відкрили пам'ятник під назвою «Перед Варшавською битвою – Скерневиці 1920–2020». Він вшановує народи, які підтримали польську армію в боротьбі проти більшовиків 1920 року. На монументі, розробленому професором Каролем Бадиною, представлені маршал Юзеф Пілсудський, український полководець Симон Петлюра, прем'єр-міністр Угорщини Пал Телекі та військовий радник штабу польської армії, а пізніше президент Франції – Шарль де Ґолль. Пам'ятник, зокрема, нагадує про польсько-український союз того часу, завдяки якому 20 тисяч українських бійців воювали пліч-о-пліч з поляками. (Наше слово)

У ПРАЗІ ЗГОРІЛА УКРАЇНСЬКА ЦЕРКВА СВЯТОГО МИХАЇЛА

У садах Кінських у Празі згоріла одна з найунікальніших пам'яток української дерев'яної архітектури – церква Святого Архангела Михаїла. Церква була зведена у другій пол. 17 ст. в с. Великі Лучки, що неподалік Мукачева. У 1793 році церкву купили і перевезли прихожани недалекого, але тоді більш заможного села Медведівці. До другого перевезення церкви, цього разу до Праги, дійшло в 1929 році, коли український храм був представлений як експонат в Національному музеї в Празі (у 1919–1939 роках Закарпаття входило до складу Чехословаччини). Храм належав чеській Православній Церкві. (Радіо свобода)

Повернутися на 1 стор. ▲

БЕЗ МУДРОСТІ – ДОРОГА В НІКУДИ

Куди б не прямувала людина, передумовою успішної мандрівки завжди залишається чітке розуміння напрямку: кожен успіх вимагає усвідомленої цілі. Без мудрості, без орієнтації на об'єктивні універсальні цінності, людина і людські суспільства приречені на тривалі пошуки себе та власного місця під сонцем. Ціннісна дезорієнтація веде у нікуди.

Олег Шупляк, «Загублена ліра», 2013 р.

У сучасному світі загубитися просто – достатньо втратити з поля зору мету, забути про власне походження, покликання, призначення. Коли людині стає «все одно», все стає однаковим, рівнозначним і рівноцінним, а відтак будь-які відповіді на питання «хто я?», «який я?», «що роблю?» зрештою втрачають сенс, як втрачає його й наша особлива мета, наша спільна візія. Яка різниця, добрий я чи поганий, чесний чи обманюю, допомагаю іншим чи використовую їх у власних інтересах? Світоглядний релятивізм – прямий шлях у смисловий вакуум. А там порожньо. Пустка відлякує.

> Сучасна людина, насправді, не дуже поспішає потрапити у пастку порожнечі. Тому матеріальні статки та соціальний статус надто часто стають шляхами компенсації якоїсь глибшої відсутності, певної онтологічної спустошеності. Відтак, її ціннісний універсум формується навколо того, що вона має, чим володіє, замість того, аби відображати якість самого її буття.

У власному ставленні до дійсності людині XXI ст. все ще притаманний споживацький підхід, що творить цілу культуру консюмеризму. Нам не «все одно», чи маємо все, чого бажаємо, що саме маємо і чого саме потребуємо. Ми давно вже почали вимірювати якість людського життя якістю та об'ємами нашої власності, а людську гідність сьогодні вимірюють здатністю людини споживати: «Стільки вартий, скільки маєш» видається правилом оцінювання людини сьогодні.

Таким чином, у сучасній культурі сформувався механізм самозахисту від девальвованого особистого та колективного існування в епоху зміни ціннісних парадигм. Йдеться про методологію світосприйняття. Адже людині сьогодні властиво накопичувати та перетворювати на власність не лише матеріальні блага, але й соціальний статус, відносини, досвід тощо.

> Власність ніби захищає нас від онтологічної пустки та екзистенційного знецінення. В першу чергу, у власних очах.

Картезіанська максима сьогодення: «Я маю – значить, я існую!». Однак, накопичені матеріальні блага не стають магічним амулетом соціальної трансформації, коли людській дії бракує ціннісної орієнтації, а людському суспільству особистої відповідальності за спільне благо.

Ми легко стаємо заручниками магічного мислення, відповідно до якого все може статися без нашої участі. Усе можна придбати в готовому вигляді. Навіть державу. Головне, аби вона не коштувала реальної особистої відповідальності. Тієї самої, без якої важко уникнути деконструкції інституцій. Споживацька культура спонукає нас редукувати цілу дійсність до масштабу наших особистих інтересів.

І ми, на жаль, часто готові легко нехтувати правдою та об'єктивними критеріями організації суспільного життя. Надто часто ми фокусуємося не на тому, що саме сказано, а на тому хто це сказав. Сенси нас цікавлять усе менше, ми невтомно шукаємо нових вражень. Нам сьогодні вкрай необхідна та мудрість, що дозволяє сягнути поглядом до основних принципів і засад суспільного будівництва. Зміна якості буття вимагає ціннісних трансформацій у процесі реалізації нашої особистої свободи. Людині властиво змінювати себе й суспільство, керуючись у своїй діяльності універсальними ціннісними орієнтирами. Саме вони визначають, ким ми є насправді, які ми та що, власне, робимо.

Чотири основні принципи соціальної доктрини Церкви можуть допомогти сьогодні й нам ефективно впорядкувати українське суспільство та визначити шлях розвитку держави: **1)** рівна гідність усіх людей; **2)** особиста відповідальність кожного члена суспільства за досягнення та розвиток спільного блага; **3)** орієнтація суспільних інститутів на етично-соціальну солідарність; **4)** повага і підтримка з боку влади особистої ініціативи кожного громадянина.

Людина заслуговує на повагу до власної гідності, дарованої її Творцем та закоріненої у її власній людській природі, заслуговує на суспільні умови, що сприяють її особистому розвиткові та встановленню справедливого миру в суспільстві. Інституційно забезпечений баланс поміж можливостями реалізації особистої свободи та щирою турботою про спільне благо дозволяє закласти міцні основи справедливого суспільного ладу. Для побудови ефективної держави в Україні замало мати, необхідно бути – людьми відповідної якості, суспільством, сформованим на ціннісних засадах.

У біблійній книзі Приповідок Соломонових читаємо: «Мудрість розумного – свій шлях знати» (14, 8). Розуміння того, хто ми і звідки, може стати для нас вагомою допомогою у втіленні вікової мрії нашого народу про інституційний, державний захист української нації. Справжня свобода – це не потурання собі, а здатність керувати собою, щоби йти власним життєвим шляхом до своєї мети, якою для нас, християн, є вічне життя в Бозі.

Процес державотворення в Україні вимагає більше, аніж знань і розуміння, нам сьогодні потрібна та мудрість, що колись заклала основи нашого національного буття системою колективних цінностей, на яких формувалися цілі покоління наших предків. Наша свободолюбність і повага до внутрішньої, а не соціально обумовленої, гідності людської особи, наша постійна вимога справедливого соціального порядку та соборного, консенсусного способу ухвалення доленосних рішень, наша софійна спадщина ставали запорукою повернення до інституційного оформлення національної самобутності в різноманітних формах державницьких проектів.

Ця мудрість абсолютної та універсальної Істини – Премудрість Божа, що трансцендентним горизонтом проходить крізь цілу нашу історію, сьогодні може допомогти нам сформувати платформу для ціннісної консолідації громадян сучасної України навколо нового проєкту справедливої та ефективної держави. Геном нашої духовної спадщини, нашої київської мудрості, містить у собі перевірені можливості для якісної особистої та суспільної трансформації. Україну не можна мати, Україною слід бути!

+ Святослав
для видання
«Новоє врємя», 2020 р.

Повернутися на 1 стор. ▲

УГКЦ СЕРЕД ПЕРШИХ ЗРЕАГУВАЛА НА ГОЛОДОМОР

Завдяки митрополитові Андрею Шептицькому і єпископам Української Греко-Католицької Церкви світова громада дізнавалась правду про голод у Великій Україні в 1933 році. Духовенство УГКЦ не лише інформувало світ, спонукало україномовну пресу Галичини і католицьку на Заході писати про те, що мільйони українців голодують і вмирають від голоду, але й стараннями митрополита Андрея для голодуючих збирали гроші і продукти. Які документи свідчать про цю допомогу і підтримку УГКЦ?

«Рік 1933», найвідоміша картина про Голодомор Віктора Цимбала (1901–1968). Написана в 1936 році, вона є чи не найпершим твором мистецтва про геноцид української нації. Віктор Цимбал зобразив тему Голодомору не ілюстративно, а символічно: померлі від голоду матір з дитиною піднімаються в Небо. Образи виражають порив угору і велич спокою вічності. Текст: Максим Петров, з Фейсбуку; с-на: VDome.UA

«Skonfiskowane», «Tajne» [конфісковано, секретно] – такі штампи на матеріалах про Великий Голод, які, з міркувань цензури, у 1933 році вилучались із обігу судовими органами тодішньої Польщі і їх тоді передавали до фондів архіву Львова. Чимало документів про голод у Великій Україні були знищені у радянський час і на початку незалежності держави. Преса Галичини, що виходила до 1939 року, була під ґрифом «таємно» у львівських бібліотеках і архівах до 1991 року. А саме на шпальтах україномовних газет «Нова зоря», «Діло» багато матеріалів про те, що на теренах Західної України, яка тоді була у складі польської держави, знали про голод за Збручем, про катастрофічні масштаби винищення українців, опубліковані і свідчення втікачів.

Першою про жахливу ситуацію в Україні, про те, що у людей немає хліба, що українці пухнуть від голоду, з відчаю нападають на потяги, крамниці, гинуть під більшовицькими кулями, написала 2 лютого 1933 року україномовна газета «Нова зоря». Відтоді у кожному номері україномовних газет в Галичині є повідомлення про голод за Збручем.

Власне авторитет митрополита Андрея Шептицького, те, що він став на захист зморених голодом українців, сприяли тому, що світ дізнавався правду про жахливу ситуацію у Великій Україні. Попри те, що радянська пропаганда заперечувала факти смерті людей, духовенству УГКЦ вдалося повідомляти правду і достукатись до багатьох людей за межами України.

Наприкінці 1932 року представники Закордонного бюро Української радикально-демократичної партії у Празі повідомили митрополитові Андрею Шептицькому, що на Україну насувається нечуваний за масштабами голод, не такий, як це було у попередні роки. Бо про проблему з харчами за Збручем мовилось в Галичині і на початку 1930-х років, у 1932 році преса інформувала про те, що Москва хоче голодом винищити Україну. Митрополит Андрей, який з 1929 року через хворобу не пересувався самостійно, не лише звертався до міжнародної спільноти з листами, але одразу порадив Закордонному бюро у Празі створити комітет, який би сфокусувався на підтримці українців, інформуванні про голод в Україні, публікаціях статей, книг. З ініціативи глави УГКЦ у Львові був створений Український громадський комітет рятунку України, діяли такі комітети по всій Галичині, активною була «Просвіта» на місцях.

«Митрополит Шептицький у тодішній Європі був тим представником української спільноти у польській державі, хто об'єктивно доносив правду про ситуацію в культурному, політичному, релігійному, духовному житті українців. Українці не були представлені на міжнародній арені і українська культура та історія для європейців були білою плямою. У Празі був Ольґерд-Іполит Бочковський, поляк, який у Чехії захопився ідеями українського націоналізму. Він був на чолі громадського комітету порятунку України під час Голодомору», – говорить дослідник Іван Матковський.

«Цей комітет тримав зв'язок і координував діяльність і з митрополитом, який мав інформацію про ситуацію в Україні, і поширював її на Захід. Роль митрополита була надзвичайно велика. Західному суспільству важко було повірити, що можна мільйони мешканців оточити військами і морити їх голодом. Таких прецедентів не було в історії людства і ці історії виглядали фантастичними, мало хто у це вірив. До того ж радянська пропаганда різними заходами все заперечувала і те, що авторитет такого рівня, як митрополит Андрей Шептицький, робив заяви і повідомляв про голод, мало надзвичайно велику силу», – додає Матковський.

24 липня 1933 року Митрополит Андрей Шептицький, єпископи УГКЦ Григорій Хомишин, Йосафат Коциловський, Никита Будка, Іван Бучка, Григорій Лакота, Іван Лятишевський звернулись із пастирським листом «Україна в передсмертних судорогах».

«Україна в передсмертних судорогах. Населення вимирає голодною смертю. Побудована на несправедливости, обмані, безбожництві та деправації людоїдна система державного капіталізму довела багатий недавно край до повної руїни. На вид таких злочинів німіє людська природа, кров стинається в жилах. Кров робітників, що в голоді орали чорнозем України, кличе до помсти до неба. Усіх християн цілого світу, усіх віруючих в Бога, а особливо всіх робітників і селян, передовсім усіх наших земляків просимо прилучитися до цього голосу протесту та болю і розповсюдити його у якнайдальші країни світу».

Пастирський лист українського єпископату опублікували десятки часописів на західних теренах України і за кордоном. Уже 25 липня 1933 року у Львові створили Український громадський комітет рятунку України. Отець Петро Вергун, духовний провідник українських емігрантів у Німеччині, закликав 11 вересня 1933 року оголосити День жалоби у Берліні. Інформували греко-католицькі єпископи про голод і українців Канади та інших країн.

17 жовтня 1933 року митрополит Андрей і єпископи УГКЦ звернулись із другим пастирським листом із закликом 29 жовтня оголосити Днем національної жалоби і протесту, відправити богослужіння у церквах за українців, які живуть під комуністичною диктатурою, а панахиди за жертвами сталінських репресій в Україні.

Православна Церква у Польщі підтримала заклик греко-католицького духовенства і долучилась до Дня скорботи. Водночас не було помітної реакції Римо-Католицької Церкви Польщі на голод у Великій Україні. І це при тім, що за Збручем від голоду померли десятки тисяч громадян польського походження, особливо багато на Вінничині і Житомирщині. У той час, зауважує дослідник, автор книги про Голодомор Ярослав Папуга, між Польщею і Радянським Союзом були добрі відносини, тому польський уряд мовчки спостерігав за голодом у Великій Україні.

ДОПОМАГАЛИ ПРОДУКТАМИ І ГРОШИМА

Поліція заборонила масові акції в Галичині у День жалоби. Причиною стало те, що 21 жовтня 1933 року ОУНівець Микола Лемик, на знак протесту проти голоду в Україні, вбив у Львові радянського дипломата та емісара спецслужб. У Львівському обласному архіві є звіт поліції Львівського повіту про події 1–10 листопада 1933 року у Львові. З нього дізнаємось, що в усіх церквах (тобто греко-католицьких і православних Польщі) відбулись панахиди, під час богослужіння священники виголошували проповіді про голодуючих і збирали для них гроші, купували коней, підводи, продукти.

«Допомагали українці з-за кордону двома шляхами – відправляли валюту і продукти, частина потрапляла до голодуючих за дуже високими цінами. Радянська влада пропускала допомогу, щоб на цьому заробити. І така допомога надходила протягом всього періоду, поки люди голодували. Завдяки цьому трохи людей врятували. Був і офіційний канал, тобто виплачували валюту в європейських банках і люди чи адресати могли за ці кошти отримати певну кількість продуктів. Яку суму зібрали галичани для голодуючих, – не знайшов такої цифри. У Перемишлі зібрали близько 1000 злотих, жителі Бучацького повіту Тернопільського воєводства – понад 1000 злотих. Є запис про кількість грошей, зібраних на зборах», – наголосив Ярослав Папуга. «Дякуємо вам за 25 злотих. Продукти, що ми взяли за ці гроші, вже доїдаємо і знову загрожує нам голод, бо ми тільки живемо допомогою від маминої рідні і всіх вас», – це рядки із листа жертви Голодомору.

На Підляшші монахи-студити також підтримали рятункову акцію. Це відображено у звіті ієромонаха Кирила Ганущака до митрополита Андрея: «Хоть громадка наших вірних невелика, то мимо того був у нас і день жалоби 29.X.1933, в котрім 50 присутніх в Церкві зложили на голодуючих по три злотих».

«Є повідомлення, як люди втікали у Польщу і Румунію і більшість із них розстріляли під час переходів, при спробі втекти з СРСР. Декому вдалось, були й такі, які перейшли в Галичину. Їх було багато у Тернопільському воєводстві тоді польської держави. Хоча польська влада не переслідувала українців за підтримку голодуючих, але місцеві державні чиновники повертали втікачів назад на вірну смерть. Були випадки, що люди чинили самогубство, щоб назад не повертатись. Депутат польського парламенту Степан Баран у травні 1933 року навіть зустрівся з тернопільським воєводою і переконав його не відправляти людей назад. Політик написав статтю і цим привернув увагу до проблеми. Переважно втікачі знаходили притулок при церквах», – каже дослідник Ярослав Папуга.

Голоси львівського митрополита Андрея Шептицького та інших осіб, що закликали світ перейнятись долею мільйонів людей, яким загрожував голод, були почуті архиєпископом Відня, кардиналом Теодором Інніцером, який створив Комітет допомоги українцям у Відні, а також передав ці заклики галицького духовенства далі у світ. Кардинал скликав у Відні конференцію представників усіх комітетів допомоги голодуючим у СРСР, щоб знайти способи допомоги голодуючим, об'єднати зусилля.

Скільки українців були врятовані старанням греко-католицького духовенства – невідомо. «Нехай перед страшною смертю серед лютих страждань голоду буде для них хоч малою потіхою гадка, що їх брати знали про їхню страшну долю, над ними боліли і терпіли, за них молились», – писав митрополит в пастирському посланні у липні 1933 року.

Галина Терещук, «Радіо Свобода»

Повернутися на 1 стор. ▲

СТУПИТИ НА ДОРОГУ БРАТЕРСТВА (3)

Знайомимо вас з новою енциклікою Папи Франциска на тему братерства та соціальної дружби.

Розглядаючи у першому розділі енцикліки «Fratelli tutti» різні «тіні замкненого світу», Папа Франциск зупиняється також на тому, що людські права так і не стали «достатньо універсальними». Багато разів можна констатувати, що людські права, пошана до яких є передумовою соціального та економічного розвитку країни, «не є однаковими для всіх». У світі досі існує «чимало форм несправедливості», що підтримуються редуктивним антропологічним баченням і економічною моделлю, що ґрунтується на шуканні прибутку (22).

За словами Святішого Отця, суспільна організація в усьому світі «ще далека від чіткого відображення того, що жінки мають точно таку саму гідність й ідентичні права, як чоловіки». Бо хоч на словах стверджують певні речі, «рішення та дійсність викрикують інше послання» (23).

Цитуючи Послання на Всесвітній день миру 2015 року, Папа також стверджує, що незважаючи на всі зусилля міжнародної спільноти покласти край усім формам рабства, досі мільйони дітей, чоловіків і жінок позбавляються свободи й примушені жити в умовах, прирівняних до рабських. Коренем цього є «поняття людської особи, яке допускає ставлення до неї як до предмета». Викривлення не має меж, коли жінок, підданих насильству, примушується робити аборт, доходить до викрадення людей з метою торгівлі органами. Все це причиняється до того, що «торгівля людьми та інші форми рабства» стають світовою проблемою, що вимагає цілісного підходу з боку людства, «спільних і глобальних зусиль» (24).

«Війни, замахи, переслідування з расових чи релігійних мотивів і багато зловживань проти людської гідності, оцінюються з огляду на те, чи вони є вигідними окресленим інтересам, в основному, економічним», – веде далі Глава Католицької Церкви, вказуючи на те, що ситуації насильства настільки болюче помножуються в багатьох регіонах світу, що можна говорити про «поетапну третю світову війну». Й це не дивує, якщо взяти до уваги «брак горизонтів, спроможних допомогти нам зійтися в єдності», оскільки кожна війна веде до знищення «проекту братерства, вписаного у покликанні людського роду». Так що наш світ заглиблюється у безглузду дихотомію, претендуючи на те, щоби гарантувати мир на основі фальшивої безпеки, підтримуваної страхом (25–26).

«Як не парадоксально, існують прадавні страхи, що не були подолані технологічним поступом, більше того, зуміли сховатися та посилитися за новими технологіями. Також і сьогодні за стінами стародавнього міста існує прірва, терен невідомого, пустеля. Те, що походить звідтіль, не заслуговує на довір'я, бо незнане, незвичне, не є частиною поселення. Це територія "варварського", від якого слід будь-якою ціною захиститися. Як наслідок, створюються нові бар'єри самозахисту, так що світу більше не існує, а виключно "мій світ", і то настільки, що багатьох перестається сприймати як людину з невід'ємною гідністю, стаючи просто "отими"», – зазначає Папа, вказуючи на постійну спокусу творити «культуру мурів», забуваючи про те, що хто зводить стіни, без «іншості» залишиться невільником у цих стінах без горизонтів (27).

Таким чином, самотність, страхи та брак безпеки багатьох людей, що почуваються покинутими, творять «плідний терен для мафій», що часто представляються як «захисники» забутих. Існує «типово мафіозна педагогіка», що через фальшивий дух спільноти створює стосунки залежності та підпорядкування, від яких не є легко визволитися (28).

Покликаючись на підписаний разом Великим Імамом Аль-Азгаром «Документ про загальнолюдське братерство», Глава Католицької Церкви зазначає, що вони не ігнорують позитивний поступ. Однак, слід визнати, що разом з цим поступом ми є свідками «занепаду етики, що обумовлює міжнародну діяльність, послаблення духовних цінностей та почуття відповідальності». Все це призводить до загального почуття фрустрації, самотності та відчаю, зроджуються нові вогнища напруження, політичні кризи, несправедливість, брак належного розподілу природних ресурсів… Тож «хоч нас приваблює чималий поступ, не бачимо насправді людяного курсу» (29).

Папа зазначає, що в сучасному світі послаблюється відчуття приналежності до одного людства, а «мрія збудувати разом справедливість і мир здається утопією з інших епох». Домінує «байдужість зручного, холодна та глобалізована», яка є «донькою розчарування», що є плодом ілюзії про те, що можемо бути всемогутніми, забуваючи, що перебуваємо в тому самому човні. І це розчарування, яке «залишає позаду великі братерські цінності», веде до «своєрідного цинізму» (30).

Й у цьому світі, що біжить уперед без спільного курсу, дихаємо атмосферою, в якій зростає «відстань між непогамовним бажанням власного добробуту та щастям спільного людства». Й було би прекрасним, якби постійному технологічному поступові «відповідала дедалі більша справедливість і соціальне включення» (31).

Опрацював
о. Тимотей Т. Коцур, ЧСВВ,
«Новини Ватикану»

Думи мої...

ЧАС ЖЕРСТІ

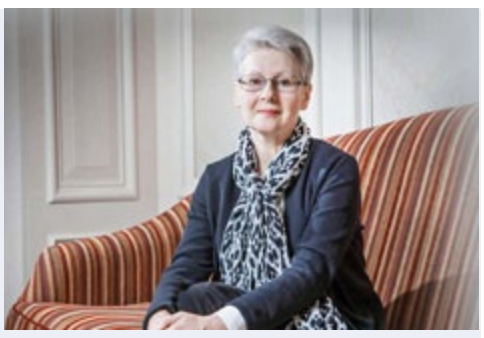

Буває так, що хочеш одного, а виходить зовсім інше. Закон ненавмисних наслідків, який в російській політиці більш популярний, ніж російська рулетка. Так, Кремль шантажем, дрібними капостями і мерзотами серйозніше домігся того, що Захід прокинувся. А прокинувшись, почав дивитися на Росію з підозрою.

Звичайно, Кремль не хотів конфронтації. Але бачачи наївність і схильність західного істеблішменту до компромісів, Кремль спробував примусити Захід до співпраці на своїх умовах. Такий собі примус до любові по-російськи. Ненавмисний підсумок: західне співтовариство почало шукати спосіб відгородитися від Росії ровом і то якнайглибше.

Потрібно було дуже постаратися, щоб тільки 12% шведів, 23% голландців, 26% британців, 35% німців і 18% американців сьогодні сприймали Росію позитивно.

Росія перестає бути для Заходу предметом суперечок між прихильниками і противниками. Підозра до Росії стає об'єднуючим Захід фактором. Прикладом західного єднання можуть бути санкції у відповідь на замах на вбивство Навального. Кілька років тому санкції були б предметом дебатів. Угорщина, Італія, Австрія, Греція намагалися б їх відкласти і пом'якшити. Сьогодні санкції по Навальному прийняті без заперечень.

Москві доведеться позбуватися надій на європейських лоялістів. Як можна сподіватися на проросійську політику угорського прем'єра Орбана або італійських лідерів, якщо 57% угорців і 53% італійців відносяться до Путіна з недовірою?

Прикладом гуртуючої ролі Росії є Америка. Це найрозколотіша демократія – американці мало в чому можуть погодитися один з одним. Але ворогуючі еліти об'єднує ворожість до Росії, що в будь-який момент може вилитися в чергові антиросійські санкції.

Захід створює нову систему стримування Росії. Навіть західні кола, які виступають за співпрацю з Москвою, говорять: ми повинні йти на діалог з Росією, але ми розуміємо, що Росія – чужа для нас країна. Діалог з чужим навряд чи гарантує надійне співробітництво.

Вирішальною силою західного стримування є США. Але і інші західні держави перебудовують свої системи безпеки, бачачи в Росії загрозу. Великобританія готує до кінця року переворот в своєму військово-стратегічному мисленні, розробляючи нові кіберзасоби, хімічні (!), біологічні та радіологічні технології. У Німеччині та Франції створюються командні центри по запобіганню загроз для їх космічних проектів. Немає сумнівів, хто для них є джерелом таких загроз. Норвегія шукає способи відповісти на російську активність поблизу її кордонів.

Прикладом країни, яка розбудовує свою систему безпеки, є Швеція. Шведи збільшують свої військові витрати на 40% і чисельність своїх збройних сил на 50%. Вони повертають військовий контингент на острів Ґотланд – стратегічний вузол в балтійському регіоні. Але головне: шведи відроджують стратегію цивільної оборони, яка передбачає участь населення у відбиванні національних загроз. Пояснюючи причини такого радикального повороту, шведи говорять, що їм набридли російські спроби залякування за допомогою підводних човнів і бомбардувальників поблизу шведських кордонів. А деякі стверджують, що в їх просторі.

Готовність Заходу до стримування створює і нову ситуацію всередині Росії. Зручна для російської еліти модель існування – через дзвякання на Захід і особисту інтеграцію в нього – розсипається. Російська клептократія, що існувала за рахунок підкупу західного істеблішменту, починає відчувати себе за межами країни незатишно. Але російським рантьє буде некомфортно і в Росії, навіть якщо вони перевели сюди свої капітали. В атмосфері взаємної підозріливості Росії і Заходу вони виявляються чужорідним елементом і там, і там.

Сприйняття західним співтовариством Росії в якості загрози звужує для Москви очікувані вигоди від діалогу, змушуючи ще більше наїжачуватись. Владімір Путін, не дивлячись на войовничі тиради, завжди намагався залишитися членом світового Концерту. Він явно розуміє державність через можливість спілкування із західними лідерами. Ми бачимо, як він зараз прагне до відновлення діалогу з Америкою. Але саме він привів Росію до точки взаємного відторгнення.

Іронія в тому, що сьогодні Путін виглядає занадто м'якотілим для ситуації, яку він же і створив. Міністр-поет Лавров також не вписується в новий час, який вимагає більше жерсті! Логіка зовнішнього відторгнення Росії робить для Кремля неминучою мобілізацію країни через відсіч ворогу. Все разом виводить в Росії на перший план оборонців нової породи, що не розведена колишнім політесом. Вони не пов'язані з Заходом. Їм нема чого там втрачати. Їх не дістануть західні санкції. Ситуація конфронтації – ось їхнє середовище! Президент Путін на їх фоні виглядає майже західником.

Виникло замкнене коло: Росія змусила Захід переходити до силового стримування, що в свою чергу заганяє Росію ще далі в пастку мілітаризму і ізоляції. Логіка життя за ровом визначатиме і режим управління в Росії, і склад її правлячої корпорації.

Але звідки взяти кошти на мілітаризацію? Пропозиція Мінфіну скоротити витрати на військових і силовиків – попередження про те, що гаманець порожніє. Незрозуміло, наскільки суспільство і прагматична частина правлячого класу змиряться з епохою жерсті. А поки Росію зносить. І ніщо не може зупинити цей процес.

Лілія Шевцова,
російський політолог,
текст з Фейсбуку.
З російської переклав
о. Богдан Підлісецький

Повернутися на 1 стор. ▲

КҐБісти ПРОТИ МИТРОПОЛИТА ШЕПТИЦЬКОГО

Для углубления противоречий между главарями зарубежных униатских и других клерикальных группировок, противодействия их консолидации при осуществлении враждебных акций против республики за границей распространялась информация о предательской роли в годы Великой Отечественной войны главы униатской церкви Шептицкого. В частности, через возможности Московской патриархии в Ватикан были переданы документальные материалы, разоблачающие Шептицкого как фашистского пособника. Эти меры вызвали острую полемику в клерикальных кругах, позволили отвлечь усилия реакционеров на решение внутренних проблем, преодоление междоусобицы в среде украинской эмиграции.

Остання з-поміж багатьох операцій радянських спецслужб з дискредитації митрополита Андрея Шептицького і пам'яті про нього була проведена вже в розпал «перебудови» – у червні 1988 року. Про це стало відомо з цілком таємних раніше матеріалів КҐБ СССР, які тільки недавно виклали у відкритий доступ.

За цю інформацію можемо подякувати литовським дослідникам радянського тоталітаризму. У рамках литовського Центру вивчення геноциду і спротиву були оцифровані і виставлені в мережу «Сборнікі КҐБ СССР» і «Работи Висшей школи КҐБ» за 20 років до розпаду СССР. Усі ці цілком таємні матеріали зберігалися в спецбібліотеці КҐБ Литовської ССР.

Ретельно пронумеровані примірники видавалися тільки для службового користування співробітникам органів держбезпеки. Впевненість чекістів у тому, що текстів про їхні «трудові досягнення» не побачать сторонні, посприяла тому, що ми зараз маємо досить відверті розповіді і звіти, які проливають світло на внутрішню кухню роботи КҐБ.

Вивчаючи «Сборнік КҐБ СССР» за квітень 1989 року (№ 131), я виявив там статтю двох офіцерів КҐБ з Києва – підполковника М. Василенка і майора В. Ященка. Їхній бравурний звіт про успіхи називався «Активна контрпропаганда зіграла свою роль». **У статті йдеться про активні операції київських чекістів під час святкування 1000-річчя хрещення Русі 14–16 червня 1988 року. Тоді до Києва прибули 165 зарубіжних релігійних діячів зі 44 країн світу.**

Судячи з тексту, самі чекісти сприймали Російську Православну Церкву (РПЦ) як продовження своєї «Контори Глибокого Буріння». У тексті багато разів звучать такі твердження, як «активне використання досвідченої агентури з церковних і сектантських авторитетів»; «агенти з представників РПЦ»; «через (наші) оперативні можливості організовано засилання за кордон брошур українською та англійською мовами «Монастирі РПЦ на Україні» і "Успенська Почаївська Лавра"». У ній мовиться, що урочисту зустріч з релігійними авторитетами Заходу проводили «наші агенти з представників РПЦ». Контроль за іноземними релігійними делегаціями здійснювали «негласні помічники органів КҐБ і джерела з церковників».

Українські офіцери КҐБ виділяли двох головних ворогів, які намагалися зірвати ці урочистості 1000-річчя в Києві, – Ватикан і спецслужби США. При цьому вся стилістика підполковника і майора засвідчувала, що для КҐБ захист інтересів РПЦ дорівнював захисту інтересів держави і соціалістичного ладу. «Активним натхненником підривних акцій виступив Ватикан. З його подачі на Заході була розгорнута кампанія з організації тиску на уряд СРСР з метою відродження "уніатської" церкви на Україні. Одночасно спецслужби США зробили спроби внести розкол в православ'я, знизити зрослий авторитет Російської Православної Церкви», – відзначали київські чекісти.

Саме для протидії «підступним планам Ватикану і ЦРУ» КҐБісти й організували на початку 1988 року спецоперацію зі закидання на Захід «матеріалів», які паплюжили митрополита Андрея Шептицького. За задумом чекістів, звинувачення Шептицького у співпраці з гітлерівцями мали перевести Ватикан з позиції нападника, який вимагає відновлення УГКЦ, у позицію того, хто обороняється та виправдовується. **Канал перекидання матеріалів КҐБ проти Шептицького на Захід названо прямо – Московська патріархія.**

Можна припустити, що сфабриковані київським КҐБ матеріали проти Шептицького були розіслані не тільки до Ватикану. Через другі-треті руки в Європі вони цілком могли потрапити і до Ізраїлю. А там, у меморіальному центрі Голокосту Яд Вашем, саме в ті роки (1988–1991) вчетверте – і наразі востаннє – розглядалася справа Андрея Шептицького. В Єрусалимі тоді тривали бурхливі дебати навколо присвоєння митрополитові звання Праведника народів світу за порятунок євреїв під час Другої світової війни. У комісії при Яд Вашемі вистачало показань свідків і думок як «за», так і «проти». Але «папка з чорнухою», запущена невидимою рукою київського КҐБ, цілком могла лягти на стіл в Яд Вашемі як ще один «незалежний» аргумент проти присвоєння Шептицькому цього почесного звання.

Головні засідання у справі Шептицького в Яд Вашемі відбулися в лютому 1990-го і в липні 1991 року. Підсумком дискусій була відмова присвоїти митрополитові звання Праведника. Тож цій відмові вже майже 30 років. Я вважаю, що в нинішньому архіві СБУ в Києві й досі можуть зберігатися детальні матеріали про цю операцію КҐБ з розсилання наклепів на Шептицького на Захід 1988 року. Сподіваюся, що в дослідників вистачить терпіння знайти ці документи.

У відомчому збірнику з грифом «цілком таємно» підполковник Василенко та майор Ященко з гордістю повідомляли колегам з держбезпеки, що пресконференція українського екзархату РПЦ за підсумками святкування 1000-річчя повністю організовувалася і контролювалася КҐБ. Причому агенти КҐБ, котрі сиділи в залі, скеровували іноземних журналістів у «потрібний» бік і заважали негативно налаштованому до СССР пастору Макміллану критикувати політику радянської влади щодо вірних. У тому ж червні 1988 року Указом Президії Верховної Ради СССР «за активну миротворчу діяльність і в зв'язку з 1000-річчям хрещення Русі» митрополита Київського Філарета (Денисенка) нагородили орденом Трудового Червоного Прапора.

Не відкидаю, що Василенко та Ященко досі живуть у Києві в статусі поважних пенсіонерів СБУ. Вони могли б пролити світло на кампанію шельмування Шептицького, яка була здійснена 32 роки тому.

Шимон Бріман, Ізраїль.
Подано за: «zaxid.net»

Повернутися на 1 стор. ▲

ЯДЕРНІ ВИПРОБУВАННЯ ЗМІНЮВАЛИ ПОГОДУ

Впродовж «холодної війни» тестування ядерної зброї спричинювало збільшення опадів навіть за сотні кілометрів від безпосереднього місця їх проведення – доводять сучасні дослідження. Причина: вибухи вивільняють радіоактивні частинки пилу, що розподіляються в повітрі та іонізують його. Ці частинки заряджають повітря електрично і зумовлюють утворення дощових хмар, відповідно й опадів. У Шотландії через них дощило на 24 % в день більше, повідомили вчені.

Випробування атомної бомби 1955 р. Ці випробування змінили структури опадів за тисячі миль. Зображення: National Nuclear Security Administration

У 1950–60-х рр. наддержави здійснювали численні випробовування ядерної зброї, що викидало неймовірну кількість радіоактивних суспендованих твердих частинок у верхні шари атмосфери. Ці енергетичні радіонукліди поширювалися по всьому світу й тимчасово утворювали штучний пояс випромінювання навколо Землі, що продукував полярне сяйво навіть у тропіках. Більшість радіоактивних частинок з часом вимилося та розклалося, але їхні залишки все ж можна виявити.

Тестування ядерної зброї мали також і віддалений вплив, повідомили вчені на чолі з Джилом Гаррісом [Giles Harrison] з Університету Редінґа. Для свого дослідження вони проаналізували дані вимірювань погодної станції на Шетландських островах (Шотландія), а також зі станції К'ю неподалік Лондона. Науковці вивчали дані періоду з 1962-го по 1964 роки та обрали кілька часових проміжків для порівняння.

Серед даних була інформація про товщину хмар та опади, а також про електричний заряд та про радіоактивне забруднення повітря. «Тоді науковці використовували вивільнену ядерними тестами радіоактивність, щоб більше дізнатися про глобальні повітряні течії та схему циркуляції повітря», – пояснив Гаріссон. За допомогою даних вимірювання вони розуміли, як швидко після вибуху і якими шляхами радіонукліди виринали в інших регіонах планети. Оскільки Шетландські острови віддалені від материка на сотні кілометрів, вони не зазнавали інших, локальних забруднень.

Оцінювання засвідчило: щоразу, коли радіоактивне забруднення в повітрі зростало, на Шетландських островах погіршувалася погода. «В час випробовувань ядерної зброї місцеві хмари ставали щільнішими, а щоденні опади зростали приблизно на 24 %», – повідомили Гаріссон та його колеги. Після закінчення тестувань ці коливання зникали.

Причиною такого негативного впливу на погоду вчені вважають високоенергетичні радіонукліди, які в повітрі іонізувалися в газові частинки та електрично заряджали атмосферу. Навіть крихітні краплі, що утворюють хмари, у такий спосіб отримували додатковий заряд. «Згідно з поширеною гіпотезою, така незначна додаткова іонізація може зумовити мікрофізичні зміни у водянистих хмарах», – пояснили науковці. Електричний заряд заставляє крихітні краплі хмар приклеюватися одна до одної та швидко рости. В результаті краплини швидше досягають такого розміру, який не дає їм змоги залишатися у підвішеному стані, тож вони падають на землю у вигляді дощу.

Погодні дані з часів «холодної війни» доводять: тестування атомної зброї впливає на погодну схему навіть на тих територіях, що віддалені на тисячі кілометрів. Радіоактивне забруднення та зумовлене ним іонізування повітря ущільнювали хмари та посилювали дощі над Європою та іншими регіонами. «Політично заряджена атмосфера "холодної війни" призвела до ядерної гонки озброєнь та глобального поширення страху, – сказав Гаріссон. — Десятки років опісля ці дані надають нам унікальну можливість досліджувати, як електричний заряд повітря впливає на дощі».

Nadja Podbregar, Atomwaffentests veränderten das Wetter University of Reading. Зреферувала С.К., «Збруч»

ХРИСТИЯНСЬКИЙ ГОЛОС
CHRISTLICHE STIMME
Ukrainische Kirchenzeitung
Schönbergstrasse 9
D-81679 München

Inhaber, Herausgeber und Verleger: Apostolische Exarchie fur katholische Ukrainer in Deutschland und Skandinavien

D-81629 Postfach 86 02 69 Druck: Kolo UA-82100 Drohobytsch Tel. +380 3244 29060

Погляди авторів не завжди відповідають поглядам редакції. Редакція в потребі скорочує і мовно виправляє надіслані статті.
Газета виходить двічі на місяць.

Chefredakteur: Roman Kryk
Stellvertretender Redakteur: Bohdan Pidlisetskyy
Telefon: +49 (0) 89 997 28 38 11
Telefax: +49 (0) 89 997 28 38 4
christl.stimme@t-online.de;
ukrainische-kirche@t-online.de;
www.ukrainische-kirche.de

Річну передплату (Unkostenbeitrag)
46,- Euro переказати на конто: Apostolische Exarchie
LIGA-Bank München
Konto-Nr.: 40 21 03 257
BLZ 750 903 00
IBAN: DE 64 7509 0300 0402 1032 57
BIC: GENODEF 1 M 0 5

Повернутися на 1 стор. ▲